

Phỏng vấn GS NGUYỄN THANH TRANG

VỀ NGÀY QUỐC TẾ NHÂN QUYỀN 10 THÁNG 12

Ngày 10.12.2011

LỜI DẪN: Hôm nay là ngày 10 tháng 12 năm 2011. Cách đây đúng 63 năm, vào ngày 10 tháng 12 năm 1948, bản Tuyên Ngôn Quốc Tế Nhân Quyền ra đời. Kể từ đó ngày 10 tháng 12 mỗi năm được đặt tên là Ngày Quốc Tế Nhân Quyền. Để tìm hiểu ý nghĩa Ngày Quốc Tế Nhân Quyền, xin mời quý thính giả theo dõi buổi thảo luận của chúng tôi với GS Nguyễn Thanh Trang, một nhà hoạt động nhân quyền nổi tiếng, từng là một trong những sáng lập viên Mạng Lưới Nhân Quyền VN, và hiện là Chủ tịch Ủy Ban Nghiên Cứu Sách Lược Hưng Quốc của LLCQ. Hải Sơn (HS): Kính chào GS Nguyễn Thanh Trang. Trước hết, xin giáo sư cho biết sơ lược về sự hình thành bản Tuyên Ngôn Quốc Tế Nhân Quyền.

GS Nguyễn Thanh Trang (NTT): Sau hai cuộc đại chiến thế giới kinh hoàng, tang tóc với hàng triệu người vô tội và binh sĩ bị thương vong hoặc tàn phế, nhân loại đã thấy rằng chính các chế độ độc tài, phi nhân, chà đạp nhân quyền đã là nguyên nhân gây nên thảm họa chiến tranh và đại bất hạnh cho loài người. Vì thế, ngay sau khi được ra đời năm 1945, Liên Hiệp Quốc đã thành lập một Ủy Ban đặc nhiệm gồm nhiều chuyên gia lỗi lạc từ 18 quốc gia Âu Mỹ, Á Châu và Phi Châu bỏ công nghiên cứu và biên soạn trong hơn hai năm mới hoàn tất được bản Tuyên Ngôn Quốc Tế Nhân Quyền, một văn kiện đề cao các quyền làm người phổ quát, không phân biệt nguồn gốc quốc gia, chủng tộc hay giới tính. Nó đánh dấu một bước tiến quan trọng và lớn lao của cộng đồng nhân loại văn minh.

HS: *Được biết năm 1966, LHQ lại còn ban hành hai Công Ước về Nhân Quyền, đó là (1) Công Ước Quốc Tế về Những Quyền Dân Sự và Chính Trị, và (2) Công Ước Quốc Tế về Những Quyền Kinh Tế, Xã Hội và Văn Hóa. Xin giáo sư cho biết Tuyên Ngôn khác với Công Ước như thế nào? Tại sao LHQ phải cần có thêm hai Công Ước về Nhân Quyền?*

NTT: Bản Tuyên Ngôn Quốc Tế Nhân Quyền là một văn kiện nói lên lý tưởng mà mọi quốc gia thành viên của LHQ đều theo đuổi, là đề cao phẩm giá và các quyền làm người căn bản, không phân biệt màu da, chủng tộc, tôn giáo hay giới tính. Nhưng, về phương diện luật pháp, tuyên ngôn chỉ là một bản tuyên bố ý định, nên nó không có hiệu lực pháp lý. Vì vậy, LHQ đã phải ban hành hai Công Ước Quốc Tế về Nhân Quyền năm 1966 như anh đã vừa nêu lên.

Hai Công Ước này là những hiệp ước quốc tế, phải được quốc hội phê chuẩn. Vì thế nó có giá trị cưỡng hành và cao hơn luật pháp và hiến pháp quốc gia. Cho đến nay đã có trên 140 quốc gia hội viên phê chuẩn. Cộng Sản Việt Nam cũng đã gia nhập hai Công Ước này năm 1982. Nghĩa là nhà cầm quyền Hà Nội đã cam kết tôn trọng nhân quyền và không thể nào ngụy biện cho rằng vì dị biệt văn hóa nên nhân quyền của các nước Á Châu như Việt Nam khác biệt với nhân quyền của các nước tây phương.

HS: *Ngoài các văn kiện liên quan đến Nhân Quyền vừa nói trên, vào năm 1998, Liên Hiệp Quốc còn đưa ra bản Phụ Đính Tuyên Ngôn Quốc Tế Nhân Quyền. Đây là một văn kiện ít được nhắc đến, và vì thế, cũng rất ít người biết đến. Xin giáo sư tóm lược về nội dung và tại sao LHQ phải ban hành văn kiện quan trọng này?*

NTT: Nhân dịp kỷ niệm 50 năm Bản Tuyên Ngôn Quốc Tế Nhân Quyền ra đời và sau khi duyệt lại tình hình nhân quyền trên thế giới trong nửa thế kỷ đó, LHQ đã thấy rằng tại nhiều quốc gia, nhân

quyền vẫn còn bị vi phạm hết sức trầm trọng. Nhiều quốc gia hội viên và ngay cả những nước đã phê chuẩn hai Công Ước Quốc Tế về Nhân Quyền vẫn chưa thi hành đúng đắn nghĩa vụ và trách nhiệm của mình. Vì vậy, vào ngày 9-12-1998, LHQ đã thông qua bản Phụ Đính Tuyên Ngôn Quốc Tế Nhân Quyền với 20 điều khoản, nhằm 3 mục tiêu chính yếu sau đây:

(1) Xác định rõ ràng quyền hạn và trách nhiệm của cá nhân, tổ chức và chính phủ trong nỗ lực đề cao và bảo vệ nhân quyền và những quyền tự do căn bản, phổ quát;

(2) Yêu cầu các chính phủ, các cơ quan của LHQ và các tổ chức ngoài chính phủ (NGO) tăng cường nỗ lực quảng bá và giảng giải bản Tuyên Ngôn Quốc Tế Nhân Quyền và bản Phụ Đính Tuyên Ngôn Quốc Tế Nhân Quyền để cổ súy Nhân Quyền và giúp mọi người khắp nơi trên thế giới am hiểu nội dung và sự quan trọng của các văn kiện này.

(3) Đòi hỏi các nhà cầm quyền phải đưa môn học về Nhân Quyền vào chương trình giảng dạy tại các trường Trung học và Đại học. Đặc biệt, trong các chương trình huấn luyện luật sư, cảnh sát, công an, công chức và quân nhân cũng phải có môn học về Nhân Quyền để mọi giới chức am tường luật lệ và trong khi thi hành công vụ, họ phải triệt để tôn trọng nhân quyền của dân chúng.

HS: *Theo nhận xét của giáo sư, tình trạng Nhân Quyền hiện nay tại Việt Nam như thế nào?*

NTT: Nói chung, tình trạng nhân quyền tại Việt Nam hiện nay không có gì sáng sủa. Như đa số chúng ta đều biết, trong mấy năm qua, năm nào các tổ chức nhân quyền quốc tế như Tổ Chức Ân xá Quốc Tế, Hội Ký Giả Không Biên Giới, Tổ Chức Human Rights Watch, Cao Ủy Nhân Quyền LHQ, Quốc Hội Liên Hiệp Âu Châu, Bộ Ngoại Giao Hoa Kỳ, và Mạng Lưới Nhân Quyền Việt Nam đều lên án nhà cầm quyền Hà Nội vi phạm nhân quyền một cách nặng nề và có hệ thống.

Đặc biệt trong hai năm qua, vấn đề đàn áp các tôn giáo đã gây xôn xao dư luận thế giới, nổi bật nhất là vụ công an tấn công Chùa Bát Nhã ở Lâm Đồng và khủng bố giáo dân Công Giáo tại Huế và Thái Hà, Hà Nội.

Riêng năm nay, mới vào trung tuần tháng 11 vừa qua, tại Hoa Thịnh Đốn đã có cuộc thảo luận về Nhân Quyền giữa hai phái đoàn ngoại giao Việt Nam và Hoa Kỳ. Và ngay sau đó, trưởng phái đoàn của Hoa Kỳ, ông Phụ Tá Bộ Trưởng Ngoại Giao đặc trách về Nhân Quyền, Dân Chủ và Lao Động đã than phiền nhà cầm quyền Hà Nội thiếu thiện chí trong việc cải thiện tình trạng nhân quyền. Công an và bọn côn đồ do công an tổ chức đã đàn áp và khủng bố người dân khắp nơi và trong mọi lãnh vực, từ Internet, báo chí, đến những người biểu tình chống Trung quốc xâm chiếm Hoàng Sa, Trường Sa, hoặc cầu nguyện phản đối chính quyền địa phương cướp đoạt tài sản của các giáo hội. Chỉ trong vòng hai năm qua, Hà Nội đã bắt giam và kết án tù trên 40 nhân vật bất đồng chính kiến, trong số đó có những vị lãnh đạo các tôn giáo, những nhà báo tự do, những cây viết trên các trang báo điện tử, những công nhân lao động, thợ thuyền, và những người yêu nước lên án Trung Cộng xâm lăng, v.v. Ông kêu gọi Hà Nội hãy trả tự do ngay lập tức và vô điều kiện cho tất cả các tù nhân lương tâm, đặc biệt nêu tên LM Nguyễn Văn Ly, luật sư Lê Trần Luật và nhà báo Điều Cày. Phái đoàn Mỹ cũng khuyến cáo Hà Nội hãy tôn trọng tự do báo chí, để cho dân chúng được tự do sử dụng Internet, và Việt Nam cần phải có một ngành tư pháp độc lập thì đất nước mới có thể giàu mạnh, theo kịp đà tiến bộ của các nước văn minh tiến bộ trên thế giới. Nói tóm lại, tình trạng nhân quyền tại Việt Nam hiện nay vẫn còn tồi tệ và chưa có dấu hiệu cởi mở tiến bộ như đang xảy ra tại Miến Điện.

HS: *Cám ơn GS Nguyễn Thanh Trang đã chia sẻ một số nhận định về Ngày Quốc Tế Nhân Quyền./.*

<http://s174995579.onlinehome.us/0radio/DLSN10122011.mp3>

Đài ĐÁP LỜI SÔNG NÚI, do LỰC LƯỢNG DÂN TỘC CỨU NGUY TỒ QUỐC